

בס"ד, ג' ניסן תשע"ז

מבחן דיינות - חושן משפט חלק ב' - ג' ניסן תשע"ז

- (א) יש לנמק כל תשובה ולציין את מקורות הדין. אין להאריך שלא לצורך.
 (ב) יש לענות על 13 שאלות מתוך 18 בלבד.
 (ג) יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
 (ד) יש להשיב בכתב יד קריא וברור.
 (ה) שאלה המחולקת לכמה חלקים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
 (ו) אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא ייבדק.
 (ז) דפי טיוטא לא ייבדקו.

בהצלחה!

1. פורע תוך הזמן:

- א. ראובן שכר את שמעון, סופר סת"ם, שיכתוב עבורו ספר תורה. כשסיים שמעון לכתוב את ספר התורה תבע מראובן את כל שכרו. ראובן טען שכשמעון סיים לכתוב את ספר במדבר שילם לו עבור הפרשיות עד לספר דברים (לא כולל דברים), ויתרת חוב נשארה רק על ספר דברים, מי נאמן. נמק.
 ב. מה הדין אם ראובן טוען שבאותו זמן שילם לו גם על ספר דברים, למרות ששמעון עדיין לא כתב אותו. נמק.
 ג. האם יש חילוק בין מקרה זה למקרה של הלוואה שניתנה לפירעון במועדים קבועים והלווה טוען שפרע באחד מהמועדים את כל סכום ההלוואה. נמק.

2. טענת השטאה ושלא להשביע עצמי:

- א. האם יש הבדל בין בריא לשכיב מרע לגבי טענות "משטה אני בכך" ו"שלא להשביע עצמי או בני נתכוונתי". נמק.
 ב. האם יש הבדל בין עשיר לעני לגבי טענת "שלא להשביע עצמי נתכוונתי". נמק.

3. הודאה:

- א. הודה מעצמו שחייב לחברו ללא שנתבע על כך, האם נאמן לטעון "משטה הייתי בכ". פרט השיטות ונמק.
- ב. האם יש חילוק בין הודה בעל פה להודה בכתב ביחס לטענת "משטה הייתי בכ". פרט.

4. שבועת היסת:

- א. ראובן המשמש גבאי צדקה תבע משמעון שיחזיר לו ממון שהפקיד אצלו ומיועד לחלוקה לעניים לצורך קמחא דפסחא. שמעון מכחיש שהופקד אצלו. האם חייב שמעון להישבע היסת. נמק.
- ב. מה הדין כשמעון מודה שראובן הפקיד אצלו, אלא שטוען שראובן ביקש ממנו שיחלק את הממון לעניים וכך עשה, וראובן מכחיש, האם שמעון חייב להישבע היסת.
- ג. ראובן תבע משמעון כסף תמורת חפץ שמכר לו בשבת, שמעון מכחיש את הקניה. האם חייב שמעון להישבע היסת. פרט השיטות ונמק.

5. גלגול שבועה:

- א. מי מגלגל שבועה, בית הדין או התובע.
- ב. האם יכול הנתבע לשלם את תביעתו העיקרית לאחר שהתובע גלגל עליו שבועה כדי להיפטר מגלגול שבועה. נמק.
- ג. האם נאמר דין "מתוך שאינו יכול להישבע משלם" על שבועת גלגול. נמק.

6. חוב מזונות:

- א. לפי החוק, חוב מזונות אשה קודם לשאר חובות בפושת רגל. מה דעת ההלכה בדין זה. הבא הטעמים.
- ב. הפקיד אבי האשה כסף ביד האשה לצורך קניית דירה לצדדים (נדוניא). האם יכולה האשה לגבות את מזונותיה מכסף זה למרות שהבעל טוען שיש לו חובות קודמים שהוא רוצה לפרוע מאותן מעות. נמק.

7. פירעון חוב:

- א. פרט את אופני פירעון חוב הלוואה וחוב כתובה, דהיינו ממה רשאי המלווה לתבוע כדי להיפרע בראשונה.
- ב. האם יכול המלווה לדרוש מהלווה שיפרע לו ממעות הלווה הנמצאים בפיקדון ביד אחר או בהלוואה ביד אחר, כשיש ללווה לפרוע למלווה מדבר אחר ולא ממעות.

8. שעבוד נכסים לגביית חוב וגבייה מלקוחות:

- א. אימתי יכול מלווה בשטר לגבות מלקוחות שקנו מהלווה קרקע שרכש הלווה לאחר מועד ההלוואה. הרחב בביאור הדין. ^{כ"ג ע"ג}
- ב. האם יכול הלווה לחזור בו לאחר שהשתעבד. הבא את השיטות, נימוקם וראיותיהם.
- ג. מה הדין כשהוסיף בשטר את הלשון "בכל חיזוקי סופר ובכל תוקף" ולא השתעבד הלווה במפורש. נמק.

9. פירעון חוב:

- א. אמר המלווה ללווה "זרוק לי חובי בתורת גיטין", מה הדין. פרט את המקרים השונים.
- ב. אמר הלווה למלווה "הנה מעותיך צרורים בביתי, בוא וטול מעותיך" והמלווה מסרב. אבדו המעות בפשיעת הלווה, האם חייב הלווה למלווה את המעות. האם כך הדין גם בפיקדון.
- ג. פרע הלווה את מעות ההלוואה לאשת המלווה או לבניו, האם נפטר הלווה בכך.

10. מעמד שלשתן:

- א. האם במעמד שלשתן יכולים הלווה או המלווה לחזור בהם בעסקין באותו ענין. באר.
- ב. האם יכול המלווה לחזור ולמחול על החוב לאחר הקנאת חוב במעמד שלשתן או לאחר מכירת שטר חוב. באר.
- ג. האם קנין של מעמד שלשתן נעשה אף בעל כרחו של הלווה או הנפקד.

11. חזקת מטלטלין:

- א. קי"ל שכל שתחת יד אדם (מטלטלין) הרי הוא בחזקתו. מהו מקור דין זה, והאם דין זה שייך אף כשמביא המערער עדים שחפץ זה שלו וטוען שהפקידו אצל המחזיק, והאם אף בקטן המחזיק קיימת חזקה זו.
- ב. האם במטלטלין בבעלי חיים או בעבד, מהני חזקת ג"ש. באר תשובתך.

12. חזקת קרקעות:

מי שהחזיק ג"ש, האם צריך להישבע כנגד המערער. פרט. *כאמרי פ"א אהרן ק"ס*

13. חזקה להיזק ראייה:

- א. האם יש חזקה להיזק ראייה, פרט. ומה הדין באשר לחזקה בהיזק ראייה בין גג לחצר.
- ב. האם ביחס לחזקה זו יש הבדל בין היזק ראייה קטן או גדול.

14. הרחקת נזיקין:

- א. הרחיק כשיעור הנצרך ע"פ דין ובכל זאת נגרם ההיזק לחברו, האם חייב לשלם.
- ב. מה הדין אם סמך מאלו שהיה לו להרחיק וגרם היזק לחברו.

15. נזקי מים:

מים שנשפכים מהעליון לתחתון, בשל פיצוץ צינור, מי ניקיון או מי גשמים, האם חייב העליון לסלק הנזק והאם חייב בנזקי תחתון. פרט.

16. בית ועליה שנפל:

- א. אמר בעל העליה לבעל הבית לבנות והוא לא מסכים, כיצד ינהג בעל העליה. והאם יכול לכוף את בעל הבית לבנות הבית.
- ב. אם יבנה בעל העליה את הבית, כמה ישלם לו בעל הבית אם ירצה לגור בבית. באר.

17. שותפין:

- א. כיצד משתתפים במטלטלין, באר האופנים. והאם יהני להניח המטלטלין של השיתוף במקום המשותף בד"כ לשניהם (חצר השותפין) לשם ביצוע השותפות.
- ב. שותפים שלא סכמו כל סיכום אודות השותפות, אלא החלו לעסוק יחד בעסק, האם דינו של כל אחד מהם כש"ח, כש"ש או כשואל.

18. שלוחין:

- א. נתן לשליח חפץ למכור לו, ובדרכו למכור פגש את השליח אדם אחר שביקש שהוא יהיה שליח שלו לקנות חפץ זה עבורו מאת המשלח, האם קנין השליח יהני עבור אותו אדם. חלק בין מקרים שונים בדוגמה של שליח לאחד שמתבקש להיות שלוחו של אחר לפעולה דומה באותו החפץ.
- ב. משלח פיקח בעת מינוי השליח ולפני ביצוע השליחות נהיה המשלח שוטה, האם בטלה השליחות.

בהצלחה!